

Scenariusze zajęć:
Czerwony kłopot

Wielkie problemy małych ludzi

Cele – dziecko po zajęciach:

- akceptuje inność,
- wie, że trzeba być wyrozumiałym i empatycznym dla innych,
- oswaja się z różnymi emocjami,
- doskonalą umiejętność komunikacji i współpracy w grupie,
- wie, co to znaczy osamotnienie – i jak temu przeciwdziałać,
- wie, że każdy z nas jest inny i trzeba go szanować.

Uczestnicy:

- dzieci w wieku 3–8 lat

Czas trwania:

- 90 minut

Warunki:

- sala lekcyjna, laptop

Metody i techniki:

- aktywne słuchanie czytanego tekstu,
- praca z książką,
- praca twórcza,
- rozmowa kierowana,
- dyskusja

Formy:

- zbiorowa,
- grupowa,
- indywidualna

Środki i materiały:

- rytmiczna muzyka,
- zdjęcia i rysunki osób z różnymi emocjami,
- kolorowe papierowe balony,
- worek pytań,
- czarne kartki A3,
- kolorowe kółka,
- piórka,
- kredki,
- klej,
- kolorowe ścinki i materiały,
- plansza „Strach ma wielkie oczy”,
- krzyżka z kolorowymi balonami,
- kostka emocji,
- kartoniki kontrastowe z emocjami

Literatura:

„Czerwony kłopot” Joanna Strękowska

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część pierwsza

1. Zabawa integracyjna. Nauczyciel włącza rytmiczną muzykę. Tłumaczy dzieciom, że chodzą po sali w różnych kierunkach w takt melodii. Gdy muzyka ucichnie starają się powiedzieć coś miłego najbliższej stojącej osobie. Im bardziej wyszukany komplement lub miłe słowo, tym lepiej. Zabawa trwa do momentu skończenia się melodii.
2. Nauczyciel zadaje pytanie „Co to są emocje?”. Stara się tak pokierować rozmową, aby dzieci opowiedziały o sytuacjach, które są dla nich niekomfortowe (wywołują u nich lęk, strach, wstyd itp.) i o tym, jak sobie z nimi radzą. Nauczyciel podsumowuje wypowiedź każdego dziecka, podkreślając to, w jaki sposób sobie poradziło z emocjami. „Zosiu (wymieniamy imię dziecka), rozumiem, że twoim plasterkiem na strach (tu wymieniamy nazwę emocji) jest...”.
3. Nauczyciel zadaje pytanie „Po czym poznajemy, że ktoś przeżywa różne emocje?”. W wypowiedziach dzieci powinny pojawić się takie elementy jak różne miny, postawa, drżenie rąk, schowanie

się do kąta, łzy, spuszczenie głowy itp. Nauczyciel rozkłada przygotowane wcześniej zdjęcia i rysunki różnych osób. Prosi uczniów, aby rozpoznały, jakie emocje odczuwają. Uczniowie uzasadniają swój wybór i mówią, po czym rozpoznali rodzaj emocji.

4. Zabawa w kalambury – emocje. Nauczyciel wybiera jedno dziecko i daje mu rysunek przedstawiający postać lub karteczkę z nazwą emocji jeśli dziecko umie już czytać. Uczestnik ma za zadanie przedstawić tę emocję bez użycia głosu. Pozostałe dzieci odgadują, jaka to emocja.
5. Uczniowie siedzą w kręgu. Nauczyciel czyta fragment książki „Czerwony kłopot” do strony 25.
6. Rozmowa na temat treści przeczytanego fragmentu. Nauczyciel przygotowuje worek pytań (kolorowy worek z pytaniami do książki). Dziecko losuje pytanie. Czyta samodzielnie lub prosi o pomoc nauczyciela. Gdy nie potrafi samodzielnie odpowiedzieć – pomagają pozostali.

Przykładowe pytania:

- Kim jest Czerwony?
- Jaki kłopot ma Krzyś?
- Czy tylko Krzyś nie lubi, gdy wszyscy na niego patrzą?
- W jaki sposób organizm chłopca reaguje na niewygodną sytuację?
- Kiedy pojawia się wstyd?
- Czego można się wstydić się w klasie?
- Czy nasi bliscy mogą pomóc przezwyciężyć strach?

7. Nauczyciel dzieli dzieci na kilka grup 3–4 osobowych. Przed każdą grupą kładzie czarną kartkę A3 i różnorodne elementy, które można do niej przykleić (kolorowe kółka, piórka, kredki, klej, kolorowe ścinki i materiały). Prosi dzieci, by wspólnie przygotowały pracę na temat „Emocje”. Dzieci opowiadają o swojej pracy.

Część druga:

1. Zabawa w żółwie. Nauczyciel wyjaśnia dzieciom, że żółw, gdy widzi zagrożenie, chowa się do skorupy, po czym wybiera jedno dziecko i prosi, żeby stanęło przy nim. Pozostałym dzieciom wyjaśnia, aby wybrały dowolne miejsce w sali i wyobraziły sobie, że są żółwiami i leżą na piasku. Następnie poleca dziecku, które stoi przy nim, by spacerowało między żółwiami. Żółwie mają chować się do skorupy, gdy spacerujący za bardzo się zbliży. Zabawę należy powtórzyć kilka razy, aby dzieci mogły poczuć się w obu rolach.
2. Nauczyciel powraca do tekstu opowiadania. Stara się tak wykorzystać rozmowę kierowaną, aby dzieci doszły do wniosku, że emocja, która przeszkadza bohaterowi w funkcjonowaniu, jest wstyd i chłopiec obawia się odzywiania w obecności innych osób (można powiedzieć, że jest nieśmiały).

Dzieci otrzymują papierowe, kolorowe balony. Nauczyciel zadaje pytanie „Czy Krzysio może pomóc pokonać Czerwonego?”. Dzieci na balonach wypisują lub rysują swoje pomysły na pokonanie wstydu i nieśmiałości. Każde dziecko omawia swój pomysł, a następnie przykleja go na tablicę/ścianę.

3. Uczniowie siedzą w kręgu. Nauczyciel czyta kolejny fragment książki (od strony 25) „Czerwony kłopot” i zadaje pytanie „Co Krzyś postanowił zrobić z czerwonym kłopotem?” (zaprzysiężnić się, nie zwracać na niego uwagi, przećwiczyć trudne sytuacje w znanym otoczeniu). Uczniowie wymieniają sposoby na wstyd, strach i nieśmiałość, a w dalszej części starają się uzasadnić, czy pomysł chłopca jest dobrym.
4. Nauczyciel w kolejnej części zajęć zadaje pytanie:
  - Czy tylko Krzyś jest nieśmiały?
  - Czy taka emocja może dotyczyć każdego z nas? (przeniesienie problemu z bohatera literackiego na uczestników spotkania).
  - Czy znacie kogoś nieśmiałego?
  - Czy znacie kogoś, kto się wstydzi? (warto pamiętać, że to trudny temat dla dzieci i nie należy precyzować pytań skierowanych indywidualnie do uczniów, lepiej – bezpieczniej - jeżeli będą mówiły o anonimowej osobie niż o sobie).
  - Jak możemy takiej osobie pomóc?

Bardzo ważnym elementem rozmowy jest wzmocnienie informacji, że osobie nieśmiałej zawsze możemy pomóc, ale nigdy nie powinniśmy jej robić przykrości.

5. Wspólne obejrzenie filmu: „Jak oswoić strach? - bajka o emocjach dla dzieci”.

<https://www.youtube.com/watch?v=NuXN75Lkc4c>

6. Nauczyciel przygotowuje planszę „Strach ma wielkie oczy”. Na środku planszy jest napis, a wokół różnokolorowe plamy. Kierując rozmową, nauczyciel stara się uzyskać informację od dzieci, dlaczego lęk jest nam potrzebny. Nauczyciel zapisuje na plamach pomysły dzieci. Zadaniem dzieci jest odpowiadanie całymi zdaniami poprawnymi gramatycznie.
7. Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel wyjaśnia zabawę z kostką emocji. Dziecko rzuca kostką tak, by koledzy nie widzieli, jaką cyfrę otrzymało. Kolejni uczniowie rzucają kostką do gry i w pantomimiczny sposób mają przedstawić wylosowaną emocję. Zadaniem pozostałych uczestników zajęć jest odgadnięcie przedstawionych emocji.

1 – zdziwienie

4 – smutek

2 – strach

5 – przerażenie

3 – radość

6 – złość.

8. Nauczyciel ponownie odwołuje się do tekstu książki i prosi dzieci, aby przypomniały sobie, jakiego koloru były kłopoty bohaterów. Następnie prosi, aby pomyślały, czy ich kłopot ma jakiś kolor. Kiedy wszystkie dzieci potwierdzą, że mają kolor swojego kłopotu, podchodzą do „Tajemniczej skryzyny” i szukają balonu w tym kolorze. Jeżeli ktoś nie potrafi wskazać koloru, to nauczyciel proponuje kolor bohatera książki – czerwony. Wszyscy dmuchają w balony, a następnie na znak nauczyciela niszczą swój kłopot.

Ewaluacja:

Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel na podłodze umieszcza dużą kartkę z napisem „Dzisiejsze zajęcia były...” oraz przygotowane wcześniej dwa kubeczki z kontrastowymi kartonikami, zawierające buźki uśmiechnięte i buźki smutne – po tyle, ile jest dzieci. Każde dziecko wybiera jedną i przykleja/kładzie ją na kartce.